

Energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 09.07.2024

Vår ref.: 202119681-94 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Oversendelse av klager på NVEs konsesjon til Glitre Nett AS for bygging av nye 132 kV ledninger Bøylestad–Longum Nord–Morrow i Froland og Arendal kommuner

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har mottatt fire klager på konsesjons- og ekspropriasjonsvedtakene av 9. februar 2024 om to nye, parallelle 132 kV kraftledninger fra Bøylestad transformatorstasjon til Longum Nord transformatorstasjon, og videre til Morrow og Bjorendal transformatorstasjon.

NVE kan ikke se at det er kommet frem vesentlige forhold i klagen som gjør at vi vil omgjøre eller oppheve vedtaket. Saken sendes herved til Energidepartementet for endelig behandling, jf. forvaltningsloven § 33.

Bakgrunn

NVE har gitt Glitre Nett AS (Glitre Nett) tillatelse til å bygge to 132 kV kraftledninger fra nye Bøylestad koblingsstasjon i Froland kommune via en ny transformatorstasjon i Longum Nord næringsområde, og videre til Morrow Batteries sitt næringsområde i Arendal kommune. De nye ledningene vil totalt være omtrent 10,8 km lange. Den konsesjonsgitte løsningen innebærer bygging av to parallelle masterekker, som skal bygges etter det omsøkte **traséalternativ 2** på østsiden av eksisterende ledninger, og i trasé **vest for Eikelandsknatten**.

NVE har samtidig gitt Glitre Nett tillatelse til å bygge nye Bøylestad koblingsstasjon, og å rive og bygge om fire ledninger mellom dagens Monehagen koblingsstasjon, Arendal transformatorstasjon og den nye koblingsstasjonen. På Longum Nord næringsområde har NVE gitt konsesjon til å bygge en ny transformatorstasjon med utendørs koblingsanlegg.

Det er forventet et stort forbruk i området fra Morrow Batteries, leverandørindustri til Morrow og annen kraftintensiv industri, og det er behov for å oppgradere strømmettet og bygge de nye anleggene for å kunne forsyne det planlagte forbruket.

I dette brevet har NVE sammenfattet og kommentert klagen som er blitt fremsatt. For øvrig vises det til notatet «Bakgrunn for vedtak» av 9. februar 2024, ref. NVE 202119681-81, for beskrivelse av saksbehandlingsprosessen, sammenfatning av innkomne merknader og NVEs vurderinger.

Klager

NVE har mottatt fire klager på vedtaket fra klagere som anses å ha rettslig klageinteresse. Følgende klagere som har påklaget NVEs vedtak vurderes å ha rettslig klageinteresse i saken:

- Arne Inge Vålandsmyr
- Olav Vangsnes
- Geir Ove Skogø
- Nils Lyngroth

Fire klagere har ikke spesifisert hvilket vedtak de har klaget på. NVE legger likevel til grunn at berørte grunneiere/rettighetshavere som har klaget på anleggskonsesjonen, også har klaget på ekspropriasjonsvedtaket.

Sammenfatning av klager

Arne Inge Vålandsmyr (9. februar 2024)

Vålandsmyr klager på at det er gitt konsesjon til at ledningene skal gå vest for Eikelandsknatten. Han begrunner klagen med at denne traseen vil være sjenerende for både plassen Vålandsmyr, hytte og fastboende ved Bøylestadvannet. Vålandsmyr skriver at det er rikelig plass øst for Eikelandsknatten, og ønsker østlig trasé forbi Eikelandsknatten.

Olav Vangsnes (1. mars 2024)

Vangsnes klager på at ledningene passerer vest for Eikelandsknatten. Han begrunner klagen med at denne traseen vil gi visuelle virkninger for bebyggelse i nærheten. Vangsnes ønsker østlig trasé forbi Eikelandsknatten, til tross for at dette vil berøre mer av hans skog.

Geir Ove Skogø (6. mars 2024)

Skogø klager på at ledningene passerer vest for Eikelandsknatten. Han påpeker at samtlige grunneiere ønsker østlig trasé forbi Eikelandsknatten, da vestlig trasé vil gi økt synlighet. Klageren stiller spørsmål til hvordan NVE har vektlagt de ulike vurderingstemaene. Skogø skriver videre at en enighet om østlig trasé blant grunneierne burde vært vektlagt tyngre når NVE skriver at det er liten forskjell mellom alternativene, og at vestlig trasé har flere knekkpunkter. Skogø mener også at argumentet om samling av tiltak faller bort når dagens ledning langs Bøylestadvannet skal rives om få år. Avslutningsvis stiller Skogø spørsmål til at NVE kommer til en annen konklusjon enn Norconsult sin konsekvensutredning, som konkluderer med at en østlig trasé totalt sett er best.

Nils Lyngroth (7. mars 2024)

Lyngroth klager på at ledningene passerer vest for Eikelandsknatten. Han påpeker at konsekvensutredningen konkluderer med at vestlig trasé er mest gunstig. Lyngroth lister videre opp følgende argumenter for østlig trase:

- Argumentet om å samle inngrep faller bort, da dagens ledning langs bøylestadvannet på sikt skal rives.
- Østlig alternativ går i en rettere linje enn vestlig alternativ og arealtapet blir mindre.
- Vestlig alternativ går gjennom et område med bra bonitet og flatt terreng.
- Lyngroth mener visuelle virkninger for hus og hytter er undervurdert.
- NVE har ikke beskrevet konsekvensene for to hytter ved nordenden av Bøylestadvannet og en hytte ved Herselvannet.
- Potensielle hus og hyttetomter blir forringet av vestlig alternativ.
- Det er mulig å svinge traseen utenom viktige naturtyper.
- Lyngroth mener NVEs vedtak har svakheter og er basert på manglende dokumentasjon.

Glitre Netts kommentarer til innkomne klager

Klagene er i henhold til forvaltningsloven § 33 sendt Glitre Nett til uttalelse på e-post. Klagene ble oversendt fortløpende ettersom de ble mottatt av NVE. Glitre Nett kommenterte klagene i oversendt notat *Klager på konsesjonsvedtak - tilpassing av omsøkt trasé øst for Eikelandsknatten* av 10. april 2024. I notatet presenterer Glitre Nett en justert trasé for det østlige alternativet forbi Eikelandsknatten.

Glitre Netts kommentarer til klagene:

Samtlige klager går ut på visuelle forhold knyttet til en vestre trasé forbi Eikelandsknatten. Konsekvensutredning utført i oktober 2021, og oppdatert juni 2023, konkluderte at en trasé vest for Eikelandsknatten vil bli godt synlig fra Bøylestadvannet. I tillegg vil området rundt fritidsboligen på odden ved Tverrdalsheia også bli berørt. Traséen øst for Eikelandsknatten ble vurdert å ligge mer skjult av skog og terreng. Her vil man også kunne rive en lengre strekning med eksisterende 132 kV langs Bøylestadvannet, noe som vurderes positivt ved Tverrdalsheia. For fagtema landskap, ble traséen vest for Eikelandsknatten vurdert å gi betydelig miljøskade, mens traséen på østside noe miljøskade.

Konsekvensutredningen støtter klagenes påstand om økt visuelle virkninger knyttet til konsesjonsgitt trasé.

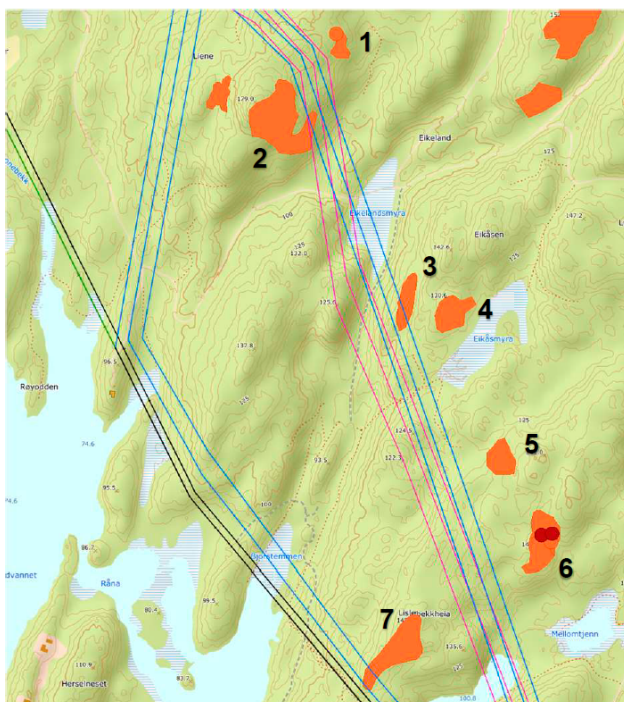
Samtidig, som NVE beskriver i konsesjonsvedtak, må trasévalg ta hensyn til samtlige utredningstemaer. NVE har konkludert at hensyn til naturmangfold veier tyngre i denne saken enn de visuelle virkningene.

På bakgrunn av klagene som er mottatt, ønsker Glitre Nett å undersøke nærmere om det er mulig å komme klagene i møte samtidig som hensyn til naturmangfold ivaretas. Dette notatet beskriver forslag til justering av konsesjonssøkt østre trasé.

I Glitre Netts svar på klagene beskriver Glitre Nett et justert traséalternativ øst for Eikelandsknatten, som Glitre Nett mener bedre hensyntar kjente naturverdier. Justert

trasé kan sees i overnevnte notat som er tilgjengelig på NVEs nettsider, figur 1 viser et utsnitt fra notatet med et justert alternativ øst for Eikelandsnatten (rosa strek). Sårbare naturtyper er markert på kartet med oransje nummererte områder.

Følgende viktige naturverdier er registrert i nærområde til konsesjonssøkt og justert østre trasé. Data er fra Miljødirektoratets GIS-database «KU-verdi» pr mars 2024.

1. Lågurteikeskog
Hule eiker
2. Lågurteikeskog
3. Lågurteikeskog
4. Lågurteikeskog
5. Gammel fattig edellauvskog
6. Gammel furuskog med gamle trær
Gammel fattig edellauvskog
Hule eiker
7. Lågurteikeskog

De blå traséene er konsesjonssøkte traséalternativer. De rosa traséene er foreslåtte traséjusteringer.

Figur 1: Skjermdump fra Glitre Netts forslag til ny trasé

Utover det Glitre Nett allerede har beskrevet i konsesjonssøknaden, bygger forslaget til ny østlig trasé på tre argumenter:

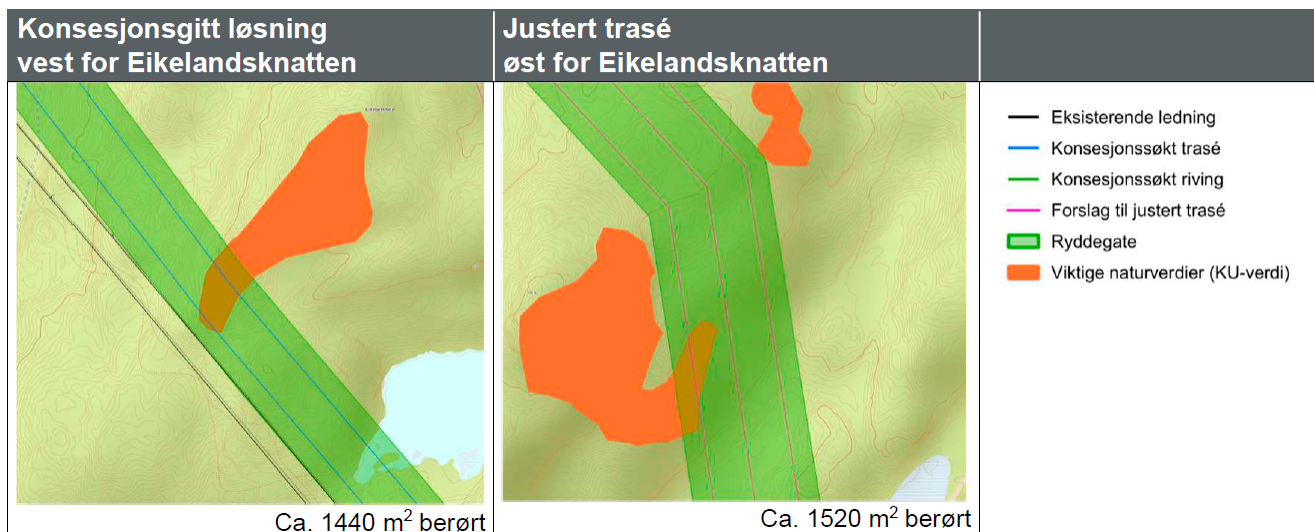
- samling av inngrep på sikt
- bedre tilpasning til sårbare naturtyper
- lettere adkomst under anleggsarbeidene

Samling av inngrep

Glitre Nett påpeker at NVE i sitt vedtak har argumentert for at en vestlig trasé vil samle inngrep. I notatet skriver Glitre Nett at dagens 66 kV ledning, som går langs Bøylestadvannet, vil rives i løpet av en tidshorison på 20–30 år. Glitre Nett mener derfor at en trasé øst for Eikelandsknatten vil gi en god og fremtidsrettet samling av inngrep fra Bøylestad og sørover.

Bedre tilpasning til sårbare naturtyper

Glitre Nett har justert traseen for å ta hensyn til kjente naturverdier. Det nye traséforslaget unngår en lokalitet med lågurteikeskog, og reduserer det berørte arealet på en annen lokalitet med lågurteikeskog. Glitre Nett anslår at ryddebeltet til den justerte traseen vil beslaglegge omtrentlig like mye areal (ca. 1520 m²) lågurteikeskog som konsesjonssøkte trasé (ca. 1440 m²) øst for Eikelandsknatten, se figur 2.

Figur 2: Beslaglagt areal av ryddebelte for konsesjonsgitt trasé (t.v.) og ny justert trasé (t.h.).

Lettere adkomst under anleggsarbeidene

Glitre Nett skriver at det i forbindelse med detaljert anleggsplanlegging, har blitt gjort en vurdering av mulige adkomststruter. Adkomst til traseen vest for Eikelandsknatten vurderes utfordrende med tanke på veiadkomst og utbedringsbehov. Traseen øst for Eikelandsknatten vurderes å gi en enklere adkomst.

Avslutningsvis skriver Glitre Nett at de har hatt dialog med berørte grunneiere i forbindelse med den nye traséjusteringen øst for Eikelandsknatten. Ingen av grunneierne har innvendinger til justeringen.

NVEs vurdering av innkomne klager

NVEs myndighet i klagesaken følger av forvaltningslovens § 33. NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner klagen begrunnet, alternativt oversende klagen til Energidepartementet for endelig avgjørelse. Etter forvaltningsloven § 33 andre ledd skal NVE avvise en klage dersom vilkårene for å behandle klagen ikke foreligger.

NVE mottok totalt fire klager på vedtaket innen klagefristen, hvorav samtlige tilfredsstillende vilkårene for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. NVE har følgelig forberedt disse klagen i tråd med forvaltningsloven § 33.

Klagegrunnene

NVE kommenterer forhold som klagerne anfører, og som ikke tidligere er vurdert, og forhold som vi mener bør utdypes nærmere.

Samtlige klager mener at den østlige traseen forbi Eikelandsknatten bør velges over den konsesjonsgitte vestlige traseen, og begrunner det med at dette vil gi minst visuelle virkninger for boliger og en hytte i nærheten.

NVEs vurdering av Glitre Netts traséjustering

NVE mener justeringen av traseen gjør alternativet bedre, men at det vestlige traséalternativet fortsatt er best. Justeringen av traseen endrer ikke på det faktum at alternativet krysser et skogområde som i dag ikke har ledninger eller annen infrastrur, noe det vestlige alternativet ikke gjør i like stor grad. Området rundt Eikelandsknatten og Lislebekkheia består av flere forekomster av sårbare naturtyper og registreringer av rødlistede arter. Det er kartlagt sårbare naturtyper tett ved også den justerte ledningstraseen. Disse naturtypene er ikke bare viktige i seg selv, men er også habitater for rødlistede arter. Etter vedtaket ble fattet har NVE blitt gjort oppmerksom på at nyere kartlegginger av rødlistede arter på Eikelandsknatten og på Lislebekkheia utført i mai 2024. Den nye informasjonen er tilgjengelig for Energidepartementet sammen med sakens øvrige dokumenter. NVE mener at de nye funnene fra mai 2024 ikke endrer på våre vurderinger og konklusjon, men sannsynligvis styrker vår argumentasjon for å velge det vestlige alternativet. NVE mener derfor fortsatt at det vestlige alternativet er det beste av hensyn til naturmangfold. Glitre Nett argumenterer også for at ledningen langs Bøylestadvannet på sikt skal rives, og at det derfor ikke er en like stor gevinst i å samle inngrepene som NVE har vektlagt det til. NVE har lagt nullalternativet (dagens situasjon) til grunn, og mener det er vanskelig å legge en mulig fremtidig riving av ledningene om 20–30 år til grunn når vi vurderer de samlede virkningene av tiltaket. Dersom ledningen på sikt blir revet, vil det ta mange år før skogen som vokser opp har de samme kvalitetene som skogen som må hogges har. NVE mener derfor at argumentet for å samle inngrep fortsatt står.

I våre vurderinger av de omsøkte traseene har NVE lagt til grunn at Glitre Nett kan foreta mindre traséjusteringer som en del av arbeidet med detaljplanen. Slike justeringer inkluderer tiltak for å minimere påvirkning og forringelse av viktige naturtyper. Detaljplanen skal godkjennes av NVE før anleggsstart. NVE kan ikke se at den foreslåtte traséjusteringen forbedrer virkningene på naturmangfoldet i området i større grad enn hva som allerede ligger til grunn for våre vurderinger. Vi mener likevel at dersom ED beslutter å endre vedtaket, bør det justerte alternativet få konsesjon.

Når det gjelder klagerens øvrige begrunnelser for at østlig trasé bør velges, viser NVE til «Bakgrunn for vedtak» av 9. februar 2024. Vi registrerer at klagerne er uenige i NVEs vurderinger og valg av trasé, men kan ikke se at klagen inneholder nye opplysninger som endrer vårt vurderingsgrunnlag.

Konklusjon

NVE kan ikke se at det i klagen eller i Glitre Netts forslag til justert trasé øst for Eikelandsknatten er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 9. februar.

Klagen oversendes derfor Energidepartementet til endelig avgjørelse i henhold til forvaltningsloven § 33. Dersom Energidepartementet velger å gjøre endringer i NVEs vedtak om anleggskonsesjon av 9. februar 2024, anbefaler NVE at det gis konsesjon til den justerte traseen beskrevet i Glitre Netts notat av 10.04.2024, vedlagt dette brevet.

Sakens dokumenter gjøres tilgjengelig for Energidepartementet i elektronisk versjon, via innsynsløsningen SeDok.

Med hilsen

Ingrid Myrtveit
seksjonssjef

Ruben Rygh
førstekonsulent

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Mottakerliste:

Energidepartementet

Kopimottakerliste:

OLAV VANGSNES - HERSEL GÅRD - OLAV VANGSNES
GEIR OVE SKOGØ
NILS LYNGROTH